

Poikia ja lintuja

Kaksi lyhyttä tarinaa pojasta ja linnusta

27.02.2019

Juhani Lahti

Lintu ja poika

Eteläiset ja voimakkaat monsuunituulet toivat mukanaan maata viileämmän meren kosteutta, joka tiivistyi kuumasta maasta kohoavan lämpösäteilyn sekä kukkuloihin törmäämisen vaikutuksesta rankkasateiksi. Kosteuttaan tihkuvat tuulet tulivat muutaman kilometrin päässä sijaitsevalta merenlahdelta, ja toivat sieltä toisinaan mukanaan myös suolan, äitelän merikasvuston ja lukuisten mätänevien merilevien yököttävät löyhkät. Ja vaikka luulisi, että sisämaassa aaltojen kohinoista ja kuohuista voisi vain haaveilla, niin meren sai silti kuljetettua rannalta kotiinsa myös kotilon kuoressa, ikään kuin pienessä matkalaukussa. Ja pahimpaan leväkukintojen aikaan olikin parempi pysytellä kaukana rannasta ja tyytyä kuuntelemaan kohinoita vain kotikuoristaan. Siksi hänen huoneensa useat laatikot ja lukuisat hyllyt olivatkin pullollaan kaikenlaisten kotiloiden, etanoiden ja simpukoiden kuoria, kaikenlaisesta muusta nyt sitten puhumattakaan. Mutta lokkeja tai lokiä ääniä kuoret eivät kuitenkaan mukanaan voineet tuoda, ei vaikka niin olisi toivonutkin. Ikävä kyllä. Mutta jokainen kotiin tuotu kuori sisälsi kuitenkin oman ja ainutlaatuisen merensä, erilaisista säistä ja vuodenajoista, ja erilaisista äänistä ja niiden voimakkuuksista koostuvan kohinansa.

Meren kaukaista kohisevaa rantaa ja mereen yhdeltä sivultaan rajoittuvaa maapalaa lukuun ottamatta heidän maissaan ei ollut mitään epätavallista tai sellaista, mitä muilla tilallisilla ei olisi ollut. He olivat varsin tavallisia. Tilalla oli kuitenkin varsin erikoinen sijainti. Se sijaitsi nimittäin kolmesta muustakin suunnasta hyvin tarkasti rajatulla alueella. Esimerkiksi pohjoisessa näkyi vain hiekkaa, ruohoa ja pensaita niin kauas kuin katse kantoi, eikä sinne kukaan järkevää ihminen halunnut mennä. Eikä siinä suunnassa ollut siis mitään kohiseviin matkalaukkuihin verrattavaakaan, vain hehkovaa kuumuutta ja sellaisia kohtalaisen kokoisia koloja. Tietysti kolojakin vasten voi joku hullu korvansa painaa, mutta kun ne eivät oikeastaan ole tyhjiä...

Ja sitten tuolla lännessä, lähempänä tilaa, oli parempaa ja kukkulaisempaa maastoa, hyviä ja vehreitä kunnaita, kun taas kauempana siellä suunnassa hehkui hiekkaisen ja halkeilleen autiomaan armoton lakeus. Idässä taas tilaa rajasi leveydeltään suuri ja leppoisesti vanhuuttaan virtaava joki. Jokivanhuksen takaa kaukaisuudesta siinsivät vuorostaan lumipeitteisten vuorten rytmikkäät jonot, lintujen ja valtaviin kauriiden kodot, ja sieltä takaa aurinko sitten päivittäin tuli. Itä ja länsi olivat siis lopulta oikein hyviä suuntia kaikille, sillä idästä aurinko nousi ja länteen se laski, teki matkallaan taivaalle hymyilevän kaaren. Ja sieltä ylhäältä kaikki sai alkunsa ja elämä tuli, lankesi lempeänä loisteena puiden päälle, hellänä ja hoitavana kuin kevein sade.

Itse talo sijaitsi auringonpaahattujen kukkuloiden kupeessa kasvavassa appelsiinipuulehdossa, tuolla kaikkein sateisimmalla paikalla. Pienehkönä, valkeaksi rapattuna ja auringon kullanruskeaksi korventamana se sopi oikein hyvin lukuisten ja kasvavien appelsiinipuiden joukkoon. Siellä se ikään kuin sai ilmeensä ja muuttui komeaksi puuksi itsekin. "Äitipuuksi" sitä kutsuttiin. Tai no, hän kutsui. Ja appelsiinien kukkiessa talo sitten

sulautuikin valkeiden appelsiininkukkien joukkoon oikeastaan aika hienosti. Vain heidän ikkunansa kiilsivät vihreiden ikkunaluukkujen keskeltä pihaan saapuvia tervehtien, kuin kaksi äidin meikattua silmää. Jopa punainen ovikin toivotti vieraat lämpimästi tervetulleeksi, niin kuin äidin suu, joka suutelee vierastaan aina molemmille poskille, tai joskus kovin mieluisaa siihen kasvojen toiseen osaan. Ja silloin äiti kantoi hiuksissaan aina paljon kukkia, niin kuin nuo kaikki puutkin silloin niitä kantoivat.

Talon vasemmalta puolelta, ikään kuin vasemman korvan kohdalta, kuisti antoi joenpuoleiselle sivustalle itään ja ulottui pyöreämuotoisen lammen ylle, jossa uiskenteli niitä hirmuisia tai sitten ihan vain vähemmän hirmuisia kaloja. Miten vain. Pienen pieniä tirrejäkin sieltä kyllä löytyi, siis noita aivan pikkuriikkisiä kalanpoikasista – ja sormenmittaisia rapujakin, jotka olivatkin sitten jo aivan omaa luokkaansa kalansyötteinä. Ja eikö vain ollutkin hauska pujottaa kiemurtelevaa ja vastaanhangoittelevaa syöttiä ongenkoukkuun, viskata koko juttu lampeen, ja jäädä sitten odottelemaan millainen otus lammesta nousisi. Ja joskus lammesta nousikin siis aikamoisia otuksia.

Ja hän itse oli koko tämän valtakunnan kuningas. Lampi oli hänen merensä, lammen peto hänen valaansa, kuisti hänen laivansa, onki harppuunansa, lammen rannat hänen linnoitettuja maitaan; rantojen lukuisat maailmat lilliputtien maita ja miehityksiä, hottentottien maita ja miehityksiä, vallihautoja, vallituksia, linnoja, juutalaisten, eurooppalaisten, afrikkalaisten, arabien ja kaikkien muidenkin maailman kansalaisten siltoja, kyliä, maailmoja ja maita, joita vain itsekkäät hallitsijat, diktaattorit tai kuninkaat aina hallitsivat. Ja vuosien mittaan nuo hallitsijat olivat rakentaneet pieniä yhteiskuntia, jotka olivat sitten myöhemmin kehittyneet pieniksi kansakunniksi ja valtioiksi, perustaneet diktatuureja ja kuningaskuntia, demokratioita – ja riidelleet, neuvotelleet ja sotineet kyllästymiseen asti. Ja niin sotilaiden rivistöt olivat kaikilla rintamalla harventuneet, rakennukset kylissä ja kaupungeissa tuhoutuneet, yhteiskunnat ja yhteisöt hajonneet, siviilit kärsineet ja kuolleet. Mutta sodat vain jatkuivat jatkumistaan: uhreista, välirauhoista ja rauhoista huolimatta ne vain alkoivat aina uudestaan ja jatkuivat jatkumistaan. *Me olemme vain sellaisia*, hän oli joskus jostain lukenut, *meidän luontomme on vain sellainen*. Ja juuri tuolla lammen toisella rannalla, ihan kuistia vastapäätä, olivat olleet nuo hänen suurimmat leikkinsä ja leikkipaikkansa, kaikki suurimmat sodat ja taistelut, suurimmat ja legendaarisimmat sotajoukot ja tarunhohtoisimmat sankarit, kaikki maailmojen mahtavimmat sotalaivat, jyrkevimmät ja miesvahvuuksissaan väkevimmät linnat, nuo kaikki syvimät juoksuhaudat, suurimmat hautausmaat, toivottomimmat toivottomien vaeltavien haamujen legioonat...

Mutta kuinka voikaan tämä kaikki olla niin onnetonta, hän oli eräänä päivänä pohtinut, ja jättänyt sitten kaiken tuon harkiten taakseen, nuo sotaisat leikit ja linnat, kuin vastareaktionä tuota lukittua ihmisluontoaan vastaan. Ja on onni, että leikit joskus loppuvat, vaihtuvat ja uudistuvat, antavat tilaa toisenlaiselle ajattelulle. On onni, että aurinko paistaa maailmassa eikä ikuinen kuu. On onni, että äitiä toisinaan naurattaa ja auringollakin on silloin suuri hymyilevä suu.

Ja enää hän ei leikkinyt lammen rannalla sotaisia leikkejään, ei miettinyt surua tai kuolleitakaan, vaan paimensi polkua pitkin lampaitaan; iloitsi niiden naurettavasti heiluvista töpöhännistä, iloitsi turkkien pumpulisesta pehmeystä ja villan kultaiseksi kääntyvästä sävystä illan tullen, iloitsi polkua purevista askelista. Kaikesta sellaisesta hän iloitsi, mitä sodat eivät sisältäneet: esimerkiksi vaikkapa turkin puhtautta ja polun esteetöntä kulkua, elämää ja vapautta. Ja kaikesta tästä hän iloitsi vain sen vuoksi että voi niin tehdä, ja vain koska oli niin nuori ja elämän täyttämä, ja koska vain voi sellainen tässä elämässään vapaasti olla.

Polku nousi ylös kukkuloille "Äitipuun" oikean korvallisena takaa. Se oli oikeastaan hauska reitti ja hauska polku, pitkä ja salaperäinen olemukseltaan kuin mikä. Hieman vaaleampana ja syvempänä ympäristöään se polveili ja mutkitteli sulavasti joitakin satoja metrejä loivaa kukkulankylkeä ylöspäin kuin jokin suuri käärme. Satojen vuosien aikana ja tuhansien askelten alla polku oli hänen mielestään säilynyt oikeastaan aika hyvin, muuttumatta juuri lainkaan. Ehkä hieman ajan patinaa ja syvyyttä se oli saanut, kulumisen kuvioita pintaansa, mutta siinä kaikki. Hänenkin jalkansa, ja lampaiden jalat, olivat sitä vuosi vuodelta kuluttaneet syvemmäksi – ja lopulta siitä tulisi kanjoni, hän mietti kerran matkallaan, pääni ei yltäisi aurinkoon, hartiani eivät yltäisi seinämiin ja lampaita pelottaisi kulkea sen läpi, niitä saattaisi joutua joko patistelemaan tai sitten ne vain kirmaisivat kanjonin toiseen päähän nopeasti kuin nopeimmat salammat.

Polun päässä, ensimmäisen ja toisen kukkulan välissä, virtasi pieni kivipohjainen vuoristopuro. Puro virisi jostain kauempaa ja solisi sieltä kukkuloiden lävitse heidän pihalampeensa, josta se sitten jatkoi rauhallisesti matkaa yhtyen kauempana heidän itäiseen rajajokeensa. Suhteellisen rauhallisesti sujui heidän elämänsä tilallakin, ja jatkui yleensä rauhallisen seesteisenä päivästä toiseen, jopa hieman uneliaanakin voisi kai sanoa, ja jotenkin uomiinsa asettuneena virtasi sekin niin kuin tuo suuri jokivanhuskin tuonne kauas, mutta kuitenkin tiedossa olevaan määränpäähän. Ja niin heidän lehdoissaankin appelsiinipuut saivat kukkia valkoisia kukkia kurkotellen korkealle vaan, mehiläiset pörisivät omia juttujaan, ja kaikki oli suorastaan leppoisan mahtavaa.

Mutta ehkä jokin Jumala oli katsonut alas taivaasta ja huomannut, että tuolla tilalla oli kaikki liiankin mahtavaa: *järjestänpä tässä pieniä vastoinkäymisiä*, Jumala oli varmaan miettinyt maksaläikkäisiä käsiään puristellessaan ja kylmää hymyään hykerrellessään. Ja vastoinkäymisiä oli tullut. Eikä niitä ollut tullut vain yhtenä päivänä, vaan päivittäin ja viikko viikon jälkeen ne olivat tulleet. Eli se siitä rauhasta. Oli sattunut joitakin pienempiä ja suurempia vastoinkäymisiä ja aika vakava onnettomuuskin. Tilalla oli ollut siis kaikki asiat vähän aikaa mullin mallin, mutta lopulta se oli selviytynyt kuin selviytynytkin kaikesta kuin ihmeen kautta. Niin, lähinnä äidin uskomattoman tarmon ja tulevaisuudenuskon vuoksi tila oli selviytynyt. Suuren suuri kiitos äidille. Ja tietenkin juuri hänelle itselleen oli sattunut se "aika vakava" onnettomuus, jonka seurauksena hän sitten oli alkanut ajatella asioista hieman eri tavalla kuin ennen.

Siinä oli käynyt niin, että hän oli kompastunut kukkuloilta alas tullessaan ja vierinyt pitkän matkan alas. Linnut olivat sirkutelleet hänen päänsä ympärillä kuin jossain sarjakuvissa, ja hän oli luullut lentävänsä itsekkin. *Linnut*

saattoivat minut sisälle ja laskivat sängylle, hän oli äidille sanonut löytäessään itsensä vuoteelta, ja väittänyt niin, vaikka äiti oli sanonut itse tuo lintu olleensa. Ja kun hän oli ollut kovin kipeä, hän oli väittänyt, että hänen sisältään kasvaa appelsiinipuu ylös korkeuksiin ja ihmetelty, ettei äiti nähnyt sitä. Silloin äiti oli itkenyt, koska oli luullut kuoleman saapuvan. Mutta hän oli sanonut vain rauhoittavasti äidilleen, ettei ollut suinkaan mitään sellaista hätää, sillä puu vain yrittäisi kasvaa korkeuttaan ja hakea kaikkia rajojaan, ja ehkä se valloittaisi avaruuden lopulta noilla hienoilla appelsiiniauringoillaan. Niin hän oli sanonut äidille, ja eikö ollutkin aika kummallisesti sanottu? Mutta hän oli myös sanonut, että häntä huimaa tuon kaiken suuruus, niin että hän kohta repeää jostain tai ainakin pakahtuu, tai jotain. Nii-in, mitähän tähän voisi vielä sanoa? Mutta ei hän kyllä sitten revennytkään tai jostain syystä pakahtunutkaan, tai jotain. Mutta eihän hän ihan oikeasti voinut tietenkään ymmärtää kaikkea. Miten esimerkiksi muka jokin puu voisi kasvaa niin suureksi ja niin nopeasti rinnan sisällä, että päässä ihan huimasi? Entä miten muka linnut voisivat laulaa puussa koko sen kasvun ajan, tai kaiket yöt nyt ainakin? Häneltä ainakin menisi ääni – no, kiinnostus nyt ainakin. Eikä äitikään osannut hänen kysymyksiinsä vastata tai niitä selittää, koska hän ei tiennyt mitään – ja vaikka äiti ei ollut hänen lintujaan koskaan nähnytkään tai niiden laulua koskaan kuullutkaan, ne tulivat silti aina vaan uudestaan ja täyttivät puun noilla pörröisillä kehoillaan ja ruskeilla, levottomilla ja alituisesti painoa vaihtavilla jaloillaan, ja hänet noilla iänikuisilla lauluillaan ja houkutusillaan: ”Lähde, lähde, lennä ylös, tule mukaamme!” ne lauloivat.

Mutta öisin ne vain tulivat. Silloin kun ketään muuta ei ollut katsomassa tai kuulemassa. Ja ne tulivat joka ikinen yö. Ne saapuivat muuttoaalto toisensa jälkeen ja vuosi toisensa jälkeen hengästyneinä ja sydän väpättäen. Ja niin ne vain tulivat joukolla ja laskeutuivat, koettivat nousta ja nostaa hänetkin lentoon. Mutta hän oli painava eikä noussut, avannut silmiäkään. Ja laulun voimakkuus hänen sisällään vain kasvoi ja kasvoi pauhuksi ja Pauhuksi. Ja niin hän tunsu, kuinka hänen kätensä nousivat räpyttelemään ja sirkuttelemaan kuin linnut, mutta aamun koittaessa ja laulun loppuessa lysähtivät vaieten alas. Hän ei vain päässyt ylös. Mutta öisin linnut tökkivät ja nokkivat ja halusivat palavasti ulos, niin että rinta vain kumisi ja tärisi iskuista. Ja ne halusivat ja halusivat hänet aina mukaansa. Mutta oi, avaisipa joku ikkunan ja unohtaisi sen auki, silloin ne tulisivat hänen hihoistaan ja paidan helmasta ulos ja lentäisivät vapauteen, ja silloin hän pääsisi niistä eroon, silloin hän pääsisi niistä kokonaan eroon...

Ja eräänä aamuna ikkuna oli ollut auki. Suurin osa linnuista oli lentänyt pois, mutta jotkut olivat silti jääneet. Hän oli tuntenut niiden liikkeitä. Ne olivat koputelleet siellä ja viritelleet ääniään. Mutta huolimatta lintujen koputteluista ja virittelyistä hän oli vahvistunut ja alkanut tervehtyä. Ja lopulta nuo viimeisetkin linnut olivat saaneet tarpeekseen odottelusta ja lentäneet nekin pois. Ja pian hän käveli lampaidensa kanssa kukkuloille vievää polkua lähes niin kuin ennenkin. Mutta sairaus oli tuonut jotain uutta mukanaan ja muuttanut häntä, parempaan vai huonompaan suuntaan, sitä hän ei vielä tiennyt. Hänen täytyi tutkia asiaa. Olivatkohan nuo linnut pesineet hänen sydämeensä kysymyspuista rakennetut pesänsä? Ja eikö joku ollutkin nyt jo aivan

toisin? Eivätkö kukkulat näyttäneetkin hyvin pieniltä kaukaisten vuorten rinnalla? Eivätkö ne tuntuneetkin kovin vähäisiltä ja mitättömiltä koko maailman rinnalla? Eikö maailmassa ollutkin runsaasti maita ja ihmisiä, joilta voisi oppia? Voisiko kaiken oppia? Oliko tuolla jossain olemassa jotain ihmeellistä ja erikoisen hienoa juuri *häntä* varten? Oliko Jumala oikeasti olemassa? Ja kaikkiin näihin kysymyksiinsä hän tiesi saavansa vastauksen maailmasta. Ja vaikka hän tunsi itsensä vielä osittain lapseksi, hän tunsi itsensä kuitenkin samalla paljon vanhemmaksi ja kokeneemmaksi.

Hän oli tosiaankin maistanut maailmaa ja saanut makua jostain paljon suuremmastakin. Ja se oli oikeastaan aika hienoa. Sillä hän oli sairautensa aikana ja sen jälkeen ymmärtänyt, miten mahtavaa ja ainutlaatuista kaikki hänen elämässään tällä hetkellä on. Hän oli ymmärtänyt syvällä sisällään myös jotain uutta ja ainutlaatuista maailmankaikkeudesta ja sen kaikkeuden luonteesta. Toisaalta hän oli ymmärtänyt millainen ihmeiden täyttämä aarrearkku tämänhetkinen maailmamme ja maailmankaikkeutemme kaikelle elämälle on, ja toisaalta hän oli myös käsittänyt jotain maailmankaikkeuden vieraudesta ihmisten kokemusmaailmaan verrattuna, sen ikään kuin toisista kasvoista. Ja näillä toisilla kasvoilla ei ollut, eikä tulisi olemaankaan, sijaa ihmisten ihmettelyle tai ihmeille, joita he taivaalta muka toisinaan tähystivät. Koskaan. Vain kylmydestä ja avaruudesta ne välittäisivät, lukkoon lyödyistä liikkeistään: kaaristaan, kehistään ja radoistaan. Ei, ihmeitä siellä ei olisi, ei hymyileviä tähtiä tai kivipalloja, vain mekaniikkaa. Mutta eihän maailmankaikkeutta voi tietenkään millään tavalla moittiakaan sen olemisesta tai esiintymisestä sellaisena kuin se itsessään on, sillä kaikki sen liikkeet, olivatpa ne nyt sitten millaisia vain, kuuluvat sen luontoon ihan samoin kuin me ihmisetkin teemme omia juttujamme. Mutta kun me ihmiset olemme nyt kuitenkin vain sellaisia, kun satumme olemaan, joka on tietysti aina vain hyvä juttu, niin me annamme maailmankaikkeudelle kaikenlaisia ja erilaisia ominaisuuksia; joko se on hyvä tai paha, ilkkurinen tai huumorintajuton, ymmärtävä, vihainen, loistava, etäinen, läheinen, tai mitä nyt milloinkin mieleemme sattuu välähtämään. Mutta siinä me teemme väärin, sillä se ei ole mitään niistä, vaan se on vain rajaton ja tunteeton, ajaton oma itsensä. On kuitenkin hauska kuvitella sen olevan jotain muuta kuin mitä se on, joskus vieläpä erittäin hauskaa ja huvittavaa, joskus jopa kiinnostavaakin.

Mutta ei tosiaan, vaikka ovatkin kiinnostavia paikkoja, maailmankaikkeus ja avaruus eivät tulisi olemaan ainakaan hänen paikkojaan. Sillä miten voi ihminen kilpailla planeettojen ja aurinkojen kanssa, tai edes kuun kanssa loistossaan? Miten ihminen voi käsittää sitä suuruutta ja kaiken mahtavuutta, mikä tuolla ylhäällä avautuu? Voisiko kukaan käsittää edes oikeasti, kuinka pieni maapallo on aurinkoon verrattuna ja kuinka pieni ja mitätön avaruuden kuula suurella keilaradalla se on? Hän ei ainakaan ymmärrä tästä kaikesta muuta kuin sen, että ajatukset ovat liian suuria hänelle – siis kenelle tahansa. Entäpä kuinka iso tai pieni maa on sen kaikille asukkaille nyt ja tulevaisuudessa? Ja entä kuinka pieni tai suuri hän itse on tuolla lampensa äärellä ja kuistilla ollessaan, omassa kauniissa pienessä talossaan rauhassa nukkuessaan, tai lampaiden kanssa ylhäällä kukkuloilla oleskellessaan, tai vaikkapa tähdistä uneksiessaan verrattuna kaikkiin muihin ihmisiin ja heidän

ajatuksiinsa? Koko ihmiskuntaan? Ajatukset ovat edelleen aivan liian suuria. Mutta tällaista kaikenlaista hän oli sairaana ollessaan miettinyt. Eikö olekin jotenkin hyvin kummallista? Mistähän tuollaiset ajatukset oikein tulevat? Linnutko niitä kuljettavat? Ja olihan hän tietenkin tiennyt kaikki nämä asiat ennenkin, mutta ei oikeastaan ollut tullut vain ajatelleeksi niitä aivan samalla tavalla, eikä ollut halkonut niitä tällä tavoin.

Kipeänä ollessaan hän oli myös ajatellut, että jokainen appelsiinipuun appelsiini voisi olla jonkin maailman aurinko. Ja ehkä niissä maailmoissa sittenkin voisi olla asumiskelpoisia planeettoja ja ihmisiä, tai jotain muuta elämän kaltaista tai siihen viittaavaa. Ja eivätkö he sielläkin voisi ajatella ja ikävöidä toisiaan niin kuin mekin täällä teemme? Ja ehkä he sielläkin voisivat katsoa ylös tähtitaivaalle, ja miettiä olisiko tuolla kaukana jossain mahdollisesti joku nuori tyyppi lammen äärellä tai kukkuloilla tuijottamassa heitä? Niin hän oli ajatellut silloin asioista. Ja nämä ajatukset, nämä suurenmoiset oivallukset, mielessään hänestä oli tullut oikeasti suuren suuri seikkailija, erittäin loistava ja mahtava Cary Grant, ja siellä jossain hänen mielensä perukoilla asui vielä sitkeä toivo siitä, että ehkä hänestä joskus tulisi kaikkein suurin seikkailija koskaan. Joka tapauksessa hänestä oli kasvanut ainakin suuren suuri seikkailija, paljon suurempi kuin ennen, kuin joku suurten elokuvien näyttelijä, joka vaihtaa vain seikkailujensa kangasta. Hänen ajatuksensa olivat saaneet uusia ja tuoreita aineksia pohdittavakseen, uusia ihmeellisiä suuntiakin kuljettavakseen, kokonaisen uuden maailman. Astronauttia tai avaruuden valloittajaa hänestä ei koskaan tulisi, mutta muutamiin paikkoihin hän ehtisi täällä maan päällä.

Hän aloittaa seikkailunsa jälleen tuota polkuaan kulkemalla, koska tuntuu, että se on muuttunut hänen mukanaan, tullut hänen kaltaisekseen, tai ehkä muutos on sittenkin hänen omaansa, hän ei oikein osaa sanoa. Mutta ehkä polustakin on tullut suuri seikkailija ja se etsii onneaan uusista maista niin kuin hänkin. Voisihan sekin olla totta. Eikö voisikin? Ja nyt oikeastaan tuntuukin jo siltä kuin polku olisi kuin olisikin saanut jostain uutta puhtia, ja on kuin jokin elävä ja tunteva olento kuljettaisi ja opastaisi häntä jonnekin salattuihin seikkailuihin tai päämääriin joku syvempi tarkoitus mielessään. Ja niin hän sitten seuraa sen rauhallista kulkua lampaineen, kiipeää kukkulan kuvetta ohi suuren kiven oikealla, ohi villiintyneen appelsiinipuun vasemmalla, ohi puussa laulavan linnun kukkulan päällisen tasamaalle, laelle, jossa aina kasvaa ruohoa ja kasvustoa lampaiden nyhdettäväksi. Ja sinne koko joukkio asettuu autuaina köllöttämään ja ruohoa märehtimään, tai tekemään mitä nyt sitten kukin sattuu tekemäänkään, ja aivan niin kuin ei muuta maailmaa missään olisikaan. Nii-in, aivan surullisen kuuluisasti ja surrealistisesti. Ja tämän kukkulan laki on kuin onkin sitten sellainen paikka, etenkin yöllä, ettei muuta maailmaa missään olekaan. Joten täällä voi sitten ollakin aivan omissa rauhassaan ja omissa oloissaan. Ja täällä hiljeneekin muuten sitten ihan kaikki. Kuukin hiljenee: ajatustakaan ei suo, toivettakaan ei toteuta, sanaakaan ei anna. *Turha edes toivoa minkäänlaista tihkua tai sadetta, ei pisaran pisaraa*, kerrankin eräs runoilija oli todennut kirjoitustarpeet ja taskulamppu käsissään äidille. Mutta se siitä runoilijasta. Niin, vain tuolla ylhäällä kaukaisuudessa tuntuisi olevan vielä jotain jäljellä, jotain hehkuvaa ja kaunista, jotain ehkä kadonneelle runoilijallekin kelpaavaa, jotain sellaista, jolle voisi ehkä

sittenkin toiveensa laittaa. Vaikka tähdet loistavatkin pistemäisinä, kirkkaan kylminä ja ikuisina, hyvin kaukaisina ja käsittämättöminä tuolla jossain, niin kaukaisuudestaan huolimatta, ne voisivat silti aivan pienen toiveen ottaa vastaan – ja hyväksyä.

Toivottavasti ei mene kauan.

Siis väitetään ihan oikeasti, että tähdet tuolla puhuvat kieltä; sellaista valon säteilyn ja aaltojen kieltä, jota vain harvat ja valitut ymmärtävät. Eivätkä ne oikeasti *kysy* ihmisiltä kai mitään, niin kuin hän oli joskus ymmärtänyt, vaan sanovat. Niiden *olemassaolo itsessään* on kai se kysymys. Mutta, puhuvatko ne tosiaan tähtien kieltä? Ovatko ne eläviä ja hottiksia, painonsa arvoisia kullassa ja ikuisia? Voisivatko ne olla niin suuria ja mahtavia kylmyytensä takana, suhteellisen nuoria silti, mutta kuin Jumalia, ja silti niin viisaita ja kaiken nähneitä kuten sanotaan? Täältä käsin katsottuna ei uskoisi. Ne näyttävät kovin pieniltä ja hääppöisiltä, lähes mitättömiltä – hyppyselliseen sopisi miljardi. Ja ne ovat niin himmeitäkin. Mutta, ehkä ne ovat silti vain niin salaperäisiä tai salattuja, kuin öiset toiveetkin, joita ne toisinaan vastaanottavat.

Ja kun tuli pimeys ja yö, hän näki unta linnusta, joka tuli ja otti hänet mukaansa. Ja niin he lensivät noiden salaperäisten tähtien alla kaukaisille vuorille, pudottautuivat korkeuksista alemmaksi ja alemmaksi, näkivät lampaita kaitsevan pojan vuorella, laskeutuivat vieläkin alemmaksi, tavoittivat muistoja ja ajatuksia vuorista, siskosta ja kylästä ja joesta ja linnasta, joka korkeudessaan koetti olla vuoren kaltainen – ja he tavoittivat myös muistoja ja ajatuksia, jotka olivat outoudessaan niin vieraita, kuin usvaisia haaveita ja näkyjä, eivätkä ne olleet ehkä pojan, vaan tuon vuoren ajatuksia; miten se luolissaan ja onkaloissaan ja laaksoissaan kaikesta omalla tavallaan ajatteli – ja hetken aikaa he ymmärsivät sen aikoja sitten kadonnutta kieltä: ylistyksen kieltä, yksinäisyyteen vajoamisen ja rappeutumisen kieltä. Ja se toisti aina vain samaa ja samaa uudestaan ja uudestaan: ”Kuunnelkaa minua: Jumalat ovat kuolleet. Kuunnelkaa minua: Jumalat ovat kuolleet. Jumalat ovat kuolleet.” Ja niin nuo ajatukset jäivät toistumaan toistumistaan, mutta he menivät tuolla jo menojaan, jättivät ne taakseen niin kuin vaan maan siteistä vapaat voivat, unta ja omaa tietään kulkevat voivat – ja niin he lensivät jo kaukana meren yllä. Ja jos vuorilla olisivat olleet nuo Jumalansa, ehkä ne olisivat kuin olisivatkin laskeutuneet alas kaikesta ylhäisyydestään tynnyttämään niiden kuohuvaa mieltä. Ja ehkä ne olisivat vain pyytäneet katsomaan lentävää lintua: ”Voi, katsokaa tuota kauniisti lentävää unien lintua!” ne olisivat vuorille huudahtaneet. Ja vuoret olisivat havahtuneet horroksestaan, tynnytyneet ja ihmetellen katsoneet, vain koska heidän jumalansa niin pyysivät.

Ja niin he lensivätkin jo kaukana meren yllä, tuota matkaansa tuntematonta kohti, mutta kuitenkin kaukaista mannerta kohti. Ja vaikka alussa olikin niin, että oli poika ja oli lintu, enää poikaa ei erottanut linnusta, eikä lintua erottanut pojasta: heistä oli tullut yhtä ajatuksissaan ja olemisessaan, kuin yksi olento maailmassa ja vain yksi meren yllä. Ja riemuiten lintu lensi. Se lensi vaakakierteen, silmukan ja syöksykierteen, pyörähti akselinsa ympäri ja nousi spiraalia takaisin ylös, ja siinä se nyt vain jatkoi matkaansa arvioivasti räpytellen ja

pyrstöään heilutellen, kuin kaiken kantavuutta kokeillen. Olihan heitä nyt kaksi samojen siipien varassa; kaksi kevyttä maailmassa ja kaksi yhdessä matkallansa. Ja lintu lensi tavoitellen tuulen johdattavaa kuiskausta ja sen ohjausta, kantavaa sihinää ja suhinaa siipiensä alle. Mutta vain satojen kilometrien jälkeen tuuli alkaa repiä ja riuhtoa, vinkua vimmaansa. Linnun on tähyiltävä lepopaikkaa, ja se löytää mereltä myrskyä pakoon kiiruhtavan pienen kutterin, jonka mastoon se sitten laskeutuu ja painaa päänsä siiven alle suojaan. Mutta purren pako ei onnistuisi, sillä myrsky saavuttaisi sen pian. Ja kun ensimmäiset tuulenpuuskat sitten saapuvat tuoden sateet ja myrskyn mukanaan, lintu kohoaa siivilleen jälleen.

Ja lentäessään mannermaata kohti, lintu katselee noita verrattomia laaksoja ja rotkoja myrskyävän meren pinnalla. Pienen pienet purtilot kulkevat siellä täällä piiput savua tupruten – purjeveneet tuolla purjeet pullistellen. Ja vuori vuoren jälkeen aallot tulevat. Ja alukset vain kiipeävät ja laskeutuvat ja kiipeävät ja laskeutuvat ikään kuin muuta tehtävää niillä ei olisikaan; vain tuo olemisen taistelu mahtavia luonnonvoimia vastaan; tuota tuulta ja tuota vettä, noita aaltoja, jotka takoisivat halutessaan vahvimmankin teräksen uuteen uskoon ja repisivät kestävimmänkin kankaan silpuiksi epäröimättä hetkeäkään. Mutta meri on suopea ja tuuli on suopea, eivätkä ne ole edes tosissaan – kunhan vaan koettelevat. Ja nyt linnusta näyttääkin aivan siltä, kuin nuo alukset ja purret olisivat sittenkin, eivät riidoissa meren kanssa, vaan osa meren elämää ja meri olisi osa alusten elämää, ja niin että ne kuuluisivat aina vain toisilleen ja tulisivat elämään aina toisistaan kiinni pitäen. Ja alukset tupruttelisivat pienistä piipuistaan riemuiten tulta ja savua ja paukuttelisivat purjeitaan ja takiloitaan, ja meri hengittäisi tervetullutta tuulta ja vaahtoaan. Ja kuinka meri hengittäisikään, kuinka alukset riemuitsisivatkaan.

Ja niin aallot vaahtosivat taivaalle ja tuulelle illoaan, loiskuivat ja roiskuivat ja niin nauroivat naurun kuohuaan hurjalle maailmalle kuin alukset ja lokitkin, jotka niiden päällä keikkuivat; tuolle taivaalle, noille tähdille ja kaukaisille maille ne nauroivat, vuorille, joita voisivat niellä tuhansittain, mutta jotka siitä huolimatta niin ylpeästi taivasta tavoittelivat. Ja niin ne tyrskyivät tyrskyjään koettaen ulottua aina vain ylemmäs ja ylemmäs aina vain, kunnes Jumala tarttuisi niistä kiinni ja painaisi ne alas. Mutta aaltojen koon ja painon lisääntyessä, lintu tunsu itsensä kevyemmäksi ja kevyemmäksi, niin että se voisi heti lipua tuonne ylös, minne aallot eivät koskaan pääsisi. Ja minne vain se voisi maailmankaikkeudessa mennä. Se tunsu itsensä näkymättömäksi, niin näkymättömäksi, että olisi suojassa miltä vain, ja se tunsu olevansa kuin kaikkialle ehtivä ilma – ja se oli kuin vapautta, se oli vapautta! Se oli vapauden hinta, kadota kaikkeen, muuttua osaksi aivan kaikkea, tulla lähes enkelin kaltaiseksi.

Niin lintu kuljettaa mukanaan häntä, poikaa, joka ei ole enää poika vaan lintu, ja niin kuin nuo linnut hänen suuressa appelsiinipuussaan aiemmin, aivan samanlainen lintu hän oli. Ja niin lintu avaa siipensä levälleen ja ottaa vauhtia, kiipeää, jättää myrskyn taakseen, sujahtaa pilvenraosta aurinkoon.

Poika ja lintu

Lintu lensi korkealla taivaan kannella välillä vauhtia ottaen ja välillä liihottellen, teki riemuisan syöksyn ja nousun ja syöksyn ja nousun, ja sitten taas lentää liihotteli ja tarkasteli maailmaa ruskein, tyytyväisin silmin. Se lensi alemmas maamerkkejään tarkastellen, ja laskeutui sitten joenvarren runsaslehväiseen puuhun, tuon tutun puun ylimmälle oksalle – ja lauloi. Se lauloi rakkauttaan maailmalle ja puun alla istuvalle pojalle, sille, joka siinä alhaalla aina muuttoaikaan sitä odotti. Ja lintu lauloi tuolle pojalle, josta oli tullut sen maailma jo vuosia sitten:

”Huomenna kohta purjehdimme seikkailuihin ja taivaaseen,
taion sinut rakkaudellani lempeäksi kuin poutapilvi,
silitän särmäsi kuin tyven silittää meren,
sade ja tuuli silittävät vuoren,
otan mukaani korkeuksiin,
huomenna kohta otan sinut mukaani korkeuksiin,
tuonne kauas korkeuksiin,
pian vien sinut ylös korkeuksiin.... ”

Lintu laulaa luritteli pojalle.

Ja samalla kun lintunen sitoi poikaa pauloihinsa, poika ihaili linnun värikästä höyhenpeittoa ja sen kaunista laulua, ja vihelteli lintusen mukana säveltä jostain tuolta kaukaa – ja poika näki sielunsa silmin viheriän maan ja siellä sinisen autereen takana kohoavat loistavat tornit kultaisine kattoineen ja monivärisine viireineen noiden kupeitaan lämmittelevien vuorten edessä, taivaaseen asti nousevien. Ja kuinka lintu oli lentänytään ja nähnyt tuon kaiken ja lauloi siitä nyt vain hänelle. Ja niin hänen sydämensä roihahti ja puhkesi liekkiin, ja hänen rintansa pakahtui ylpeydestä ja kiitollisuudesta – ja hän nousi ja kumarsi linnulle syvään kuin kuninkaan hovissa, arvokkaasti, kuin suurta ylimystä kunnioittaen. Ja hän tiesi, että hän kumarsi sydämensä halusta ja kiitollisuuttaan, ei piloillaan tai ilveilläkseen, vaan rakkaudestaan. Hän tiesi, että hetki jäisi häneen, ja että se etenisi syvemmälle ajan myötä, kunnes se laulaisi hänen sisällään ja hänen jokaisella solullaan rakkautta lintua kohtaan, ja arvostusta, samanlaista kuin lintu osoitti häntä kohtaan joen varrella sijaitsevasta lehtevästä puusta.

Ja hän vannoi siinä hetkessä, että osoittautuu laulun arvoiseksi; sävelet tulisivat virtaamaan hänen suonissaan ja veri, ja ne liikuttaisivat hänen sydäntään, puristaisivat ja vapauttaisivat ja puristaisivat ja vapauttaisivat, ja pumppaisivat ja sykkisivät siellä hänen sisällään hänen elämänsä loppuun asti.

Ja kun poika sitten totta tosiaan kasvoi nuorukaiseksi, lintu lauloi puussa, sekä hänen sisällään. Lintu lauloi, kun nuorukainen miehistyi ja tuli vanhaksi – ja se lauloi hänen sisällään, rakensi pesiään, kasvatti poikasiaan ja muutti, ja tuli takaisin ja muutti taas, ja aina vain uudelleen.

Ja kerran sitten lintu otti pojan mukaansa.

Niin voi kulkija, tuosta paikasta joen varrella, nähdä lehtevän puun yllään ja kuulla kuiskaustakin hiljaisemman laulun, tai hiljaisen, tynnyttävän Wieniläisvalssin, tai jonkun muun valssin, ja nähdä taivaan pilvissä kuvajaisen tanssivasta linnusta ja miehestä, joka pitää lintua kämmenellään.

Ja uskottava on, kyläläiset sanovat kulkijoille, että kaikki siinä paikassa kerrottu ja tapahtunut on totta. Siksi puun lehdet ovat niin vihreitä, siksi puun edessä lepäävä joen rantakivi on niin lämmin ja rakastavaisten suosima istumakivi, siksi joen vesi vaikuttaa niin kirkkaalta ja siniseltä ja ilma on kuin unta.
